

Переважну частину кредитної заборгованості торговельних підприємств (66%) складає заборгованість з терміном погашення до 1 року. Частка довгострокових кредитів (понад 5 років) є незначною (7%); решту (27%) кредитного портфеля формують кредити з терміном погашення від 1 до 5 років, більшість яких отримана на поліпшення матеріально-технічної бази торговельних підприємств. Майже $\frac{3}{4}$ кредитного портфеля торгових компаній сформовано кредитами в національній валюті.

Головною метою будь-якого підприємства у довгостроковому періоді є максимізація його прибутку і саме це, насамперед, слід враховувати при визначенні оптимальної структури капіталу. Використання позикового капіталу доцільно тільки за умови перевищення сукупної рентабельності витрат на позиковий капітал. Тобто гранична межа використання позикового капіталу для кон-кретного підприємства визначається на підставі ефекту фінансового левериджу (ЕФЛ).

Позитивний ЕФЛ свідчить про отримання додаткового прибутку на кожну одиницю додатково залученого позикового капіталу. Тобто, поки рентабельність активів перевищує відсотки за позики, рентабельність власного капіталу зростає пропорційно зі зростанням частки заборгованості в структурі капіталу.

Підприємству торгівлі варто ретельно підходити до вибору джерел формування капіталу, намагатися оптимізувати його структуру з метою підвищення рівня фінансової стабільності, враховуючи особливості своєї діяльності.

УДК 336.745

А.Д. Імамвердієв (*НАУ ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», Харків*)

ІНФЛЯЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ ТА ЗАХОДИ ЇХ ЗНИЖЕННЯ

Інфляція являє собою складне багатоаспектне явище соціально-економічного характеру, властиве в тому або іншому ступені всім країнам: розвиненим, тим, що розвиваються й, звичайно, країнам з перехідною економікою.

Інфляція(від англ. inflation-роздування) - це процес підвищення загального рівня цін.Зворотною стороною інфляції є зниження купівельної спроможності грошей. Вона характерна, насамперед, для

паперових та безготівкових грошей, які не мають власної вартості і не є реальним товаром. Після зникнення золотої основи грошей інфляція набула глобального характеру і стала невід'ємною рисою сучасної економіки.

Серйозною проблемою інфляція залишається для України. Наша країна на сьогоднішній день має великий відсоток інфляції, що штовхає людей до невпевненості в завтрашньому дні. Безумовно, всі люди думають про інфляцію насамперед як про причину зростання цін на товари, які вони придбали. Сучасна інфляція пов'язана не лише зі зниженням купівельної спроможності грошей у результаті росту цін, але і з загальним станом економічного розвитку країни. Кожного громадянина країни стосується зміна інфляції в більшу чи меншу сторону, це й є головною особливістю інфляції. У світі немає жодної країни, яка б тією чи іншою мірою не зазнала втрат від інфляції. Саме тому сьогодні як ніколи необхідні своєчасні, рішучі й обгрунтовані дії з боку держави й уряду, спрямовані на проведення такої антиінфляційної політики, яка б дала змогу стримувати високі темпи інфляції і не допустити подальшого руйнування економіки.

Як і раніше, актуальним і необхідним залишається завдання побудови такої моделі антиінфляційного регулювання, що дозволить, з одного боку, ефективно управляти грошовою масою, а, з іншого боку - сприяти розвитку вітчизняного виробництва.

Рівень інфляції в Україні за підсумками 2017 року виявився найвищим серед країн Європи та СНД. Споживчі ціни в Україні з початку року зросли на 13,6%, тоді як середній показник зростання цін в Європі становить 2,6%, в країнах СНД – 6,7%. Таке зростання темпів інфляції пояснюються підвищенням витрат на зарплати, енергоресурси та інвестиційні програми, що збільшило витрати компаній, які в підсумку були перенесені на кінцевого споживача. До цих причин додалися несприятливі погодні фактори та низький рівень врожаю деяких груп фруктів та овочів, а також бойові дії на території України, які потребують значних витрат. Девальвація гривні у вересні лише посилила інфляційний тиск.

Головним питанням залишається підвищення цін на газ для населення, на якому наполягає МВФ, і яке може стати додатковим фактором прискорення інфляції, так як відіб'ється зростанням цін не тільки на послуги ЖКГ, а й на інших товарах. Цей фактор буде посилювати свій тиск у разі подорожчання нафти марки Brent на світових ринках вище 65 доларів за барель, та відповідно, палива.

Середній показник інфляції в більшості країн Європи становить 2,6%, в країнах СНД – 6,7%. Високі темпи зростання споживчих цін

відзначено також в Азербайджані (13,4%), Туреччині (13%), Таджикистані (7,7%) та ін.

Рисунок 1 дає змогу побачити, як були зміни індексу інфляції в Україні за період 2010-2017 рр.

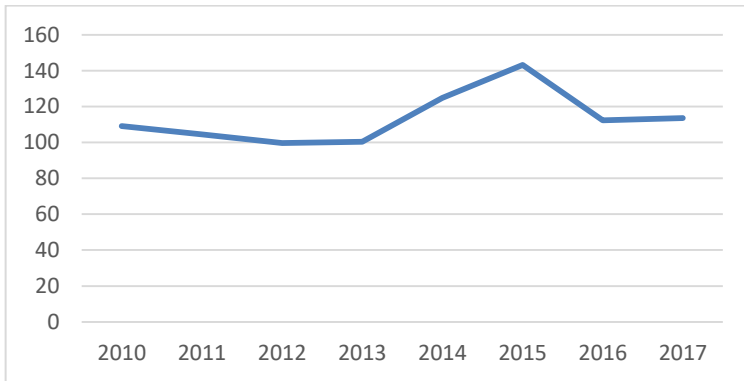

Рисунок 1 - Індекс інфляції за 2010-2017 рр.

На рисунку наведено дані за період з 2010 року по 2017 рік. За цей час найбільш низький індекс інфляції був зареєстрований в 2012 році на рівні 99,8%. Найбільш високий - в 2015 році - 143,3%.

Згідно з даними Державної служби статистики України, на кінець грудня 2017 року індекс споживчих цін склав 101% по відношенню до показника листопада 2017 року. Якщо цей показник співвіднести з даними за грудень 2016 року, то індекс споживчих цін в Україні в грудні 2017 року досяг 113,7%. Найбільше подорожчали продукти харчування, алкогольні та тютюнові вироби (117,7% і 120,7% відповідно).

Економічні, соціальні та політичні виклики, яких зазнає Україна у 2014 році, зумовлюють значні ризики та невизначеності стосовно подальшого розвитку економіки та фінансових ринків. Заходи з відновлення макроекономічної та фінансової стабільності в державі, а також продовження проведення економічних і соціальних реформ в короткостроковому періоді можуть зумовлювати збереження підвищеного інфляційного тиску. За таких умов проведення грошово-кредитної політики упродовж найближчих років виходитиме з необхідності сприяння поступовому зниженню темпів інфляції, маючи на меті досягнення середньострокової інфляційної цілі до 2020 року.

Відповідно до законодавства України в межах, що не перешкоджатимуть забезпеченню стабільності грошової одиниці, грошово-кредитна політика також спрямовуватиметься на сприяння

стабільності банківської системи, а також на сприяння стійким темпам економічного зростання та підтримку урядової економічної політики.

Успішність роботи Національного банку за наведеними напрямками визначатиметься в комплексі з результативністю заходів економічної політики Уряду на підставі критеріїв, що містяться у відповідних прогностичних і програмних документах економічного та соціального розвитку. Головні ризики щодо досягнення цілей та орієнтирів грошово-кредитної політики у короткостроковій перспективі концентруються довкола розвитку подій на сході України. Тривале збереження конфлікту, з одного боку, негативно впливатиме на ринкові очікування населення та бізнесу, з іншого – на економічну активність внаслідок ускладнення ведення господарської діяльності в окремих регіонах, а також звуження зовнішніх ринків збуту через взаємне запровадження обмежувальних заходів у торгівлі з Росією. У більш тривалій перспективі головні ризики концентруватимуться довкола можливої несприятливої динаміки світових фінансових та товарних ринків, а також ефективності здійснення економічних реформ у країні.

УДК 336.01

Л.Л. Калініченко, д-р екон. наук, проф. (*ХНУБА, Харків*)

І.С. Головка-Марченко (*ХНУБА, Харків*)

ЕФЕКТИВНИЙ ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Всі суб'єкти відтворювального процесу по розподілу і перерозподілу сукупного суспільного продукту охоплюють грошові відносини, які організовані відповідною формою і об'єднані фінансовою системою.

Держава, або підприємство, як складові фінансової системи, повинні розробити фінансову політику, тобто усвідомити куди саме слід прямувати на даному відрізку часу, а потім її реалізувати, втілити. Для цього й створюється фінансовий механізм у формі методів, інструментів, важелів, які забезпечують формування необхідних потоків коштів. Вхідні потоки будуть формувати доходну частину фондів, а вихідні – забезпечувати цільові витрати, таким чином здійснюється практична реалізація цілей фінансової політики.